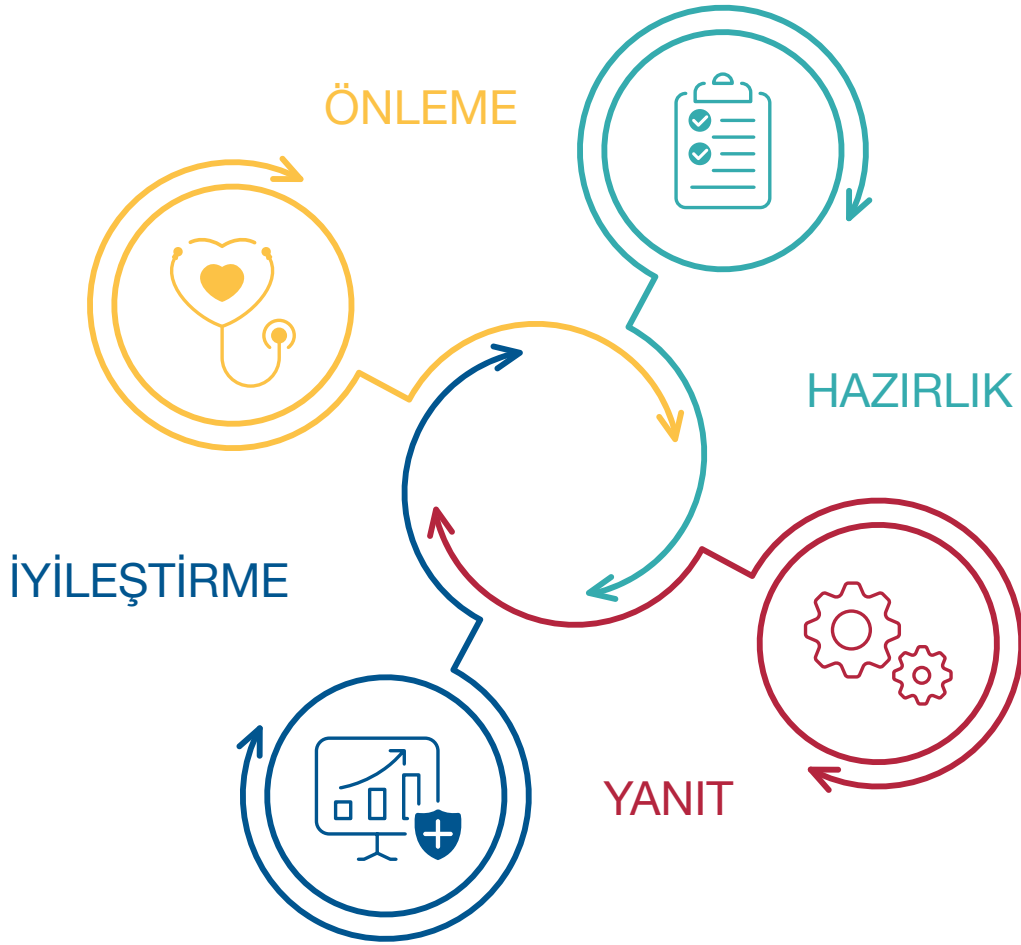

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı, 2018-2023

Özet

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı, 2018-2023 ile gerekli durumlarda halk sağlığı tehditlerine ve acil durumlara yönelik önleme, hazırlık, tespit ve yanıt faaliyetlerinde bulunmak ve zarar gören ülkelere destek sağlamak suretiyle ulusal ve bölgesel kapasiteleri güçlendirmek amaçlanmaktadır. Uluslararası Sağlık Tüzüğü'nün (UST) (2005) yürürlüğe girdiği 2007 yılından itibaren Avrupa Bölgesi'nde alınan önlemler ve çıkarılan dersler ile birlikte EUR/RC67/13 sayılı kılavuz belgede tanımlandığı üzere Avrupa Bölgesi'nde daha iyi sağlık için UST'nin (2005) uygulanmasının hızlandırılması ve laboratuvar kapasitelerinin güçlendirilmesi hususları 2017 yılının Eylül ayında gerçekleştirilen Dünya Sağlık Örgütü 67. Avrupa Bölge Komite Toplantısı (RC67) kapsamında ele alınmıştır. Beş yıllık küresel stratejik plana dayalı olarak 2018-2023 döneminde halk sağlığı hazırlığı ve yanıtını geliştirmek amacıyla Avrupa Bölgesi'nin ihtiyaçlarına özgü olarak geliştirilmiştir.

Bu yayında, kilit ortaklarla iş birliği ve UST'nin (2005) şartları ile uyum içerisinde Taraf Devletler ve DSÖ Avrupa Bölgesi Komitesi tarafından uygulanacak eylem planı ana hatlarıyla açıklanmaktadır. Küresel stratejik planda tanımlanan üç stratejik temel esas alınarak düzenlenmiştir: (1) UST (2005) uyarınca Taraf Devletler'in temel kapasitelerinin oluşturulması ve uygulanması; (2) UST (2005) kapsamında olay yönetimini ve şartlara uygunluğu güçlendirmek ve (3) ilerlemeyi ölçmek ve hesap verebilirliği teşvik etmek. Eylem planı, stratejik temellerin her bir teknik alanı için göstergeleri içeren bir denetim çerçevesi ile desteklenecektir.

Eylem planı, küresel stratejik plana ilişkin Bölgesel Komite Toplantısı (Mayıs, 2018) kapsamındaki Daimi Komite Toplantısı'nda ve de web tabanlı ve yüz yüze görüşmelerden elde edilen geri bildirimleri içermektedir. Elde edilen geri bildirimleri de içeren revize eylem planı 68. Avrupa Bölge Komite Toplantısı'na sunulmuştur ve EUR/RC68/R7 sayılı kararlarla takdirenen kabul edilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından Action plan to improve public health preparedness and response in the WHO European Region 2018–2023 başlığı ile yayınlanmıştır.

Yayının orijinal haline aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

<https://www.euro.who.int/en/publications/abstracts/action-plan-to-improve-public-health-preparedness-and-response-in-the-who-european-region-20182023>

© World Health Organization

Dünya Sağlık Örgütü, Türkçe baskı ile ilgili çeviri ve yayın haklarını Türkçe çevirinin kalitesinden ve doğruluğundan sorumlu tek taraf olan Türkiye Sağlıkli Kentler Birliği'ne vermiştir. İngilizce ve Türkçe baskılar arasında herhangi bir tutarsızlık olması halinde orijinal İngilizce versiyon bağlayıcı ve hakiki sayılacaktır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı, 2018-2023

© Turkish Healthy Cities Association 2020

ISBN: 978-605-80795-8-8

Basım Yılı: Eylül 2020

Sağlıklı Kentler Birliği Başkanlığı tarafından çevirilmiştir.

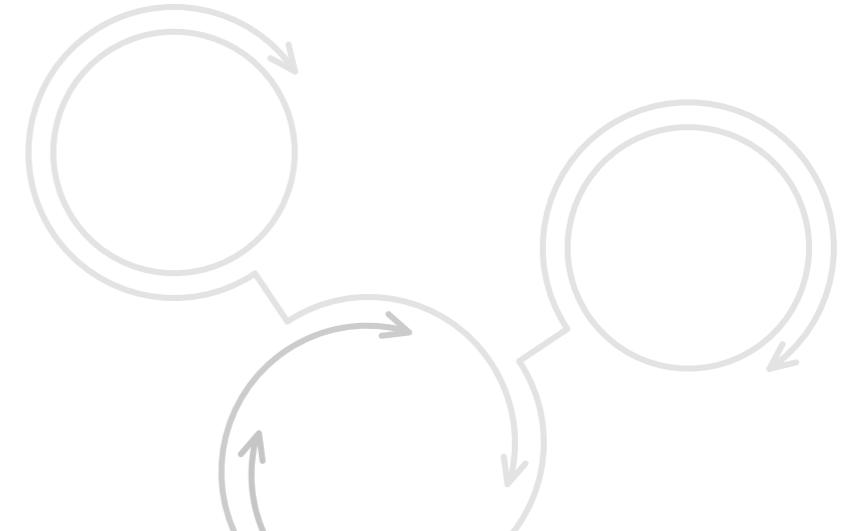
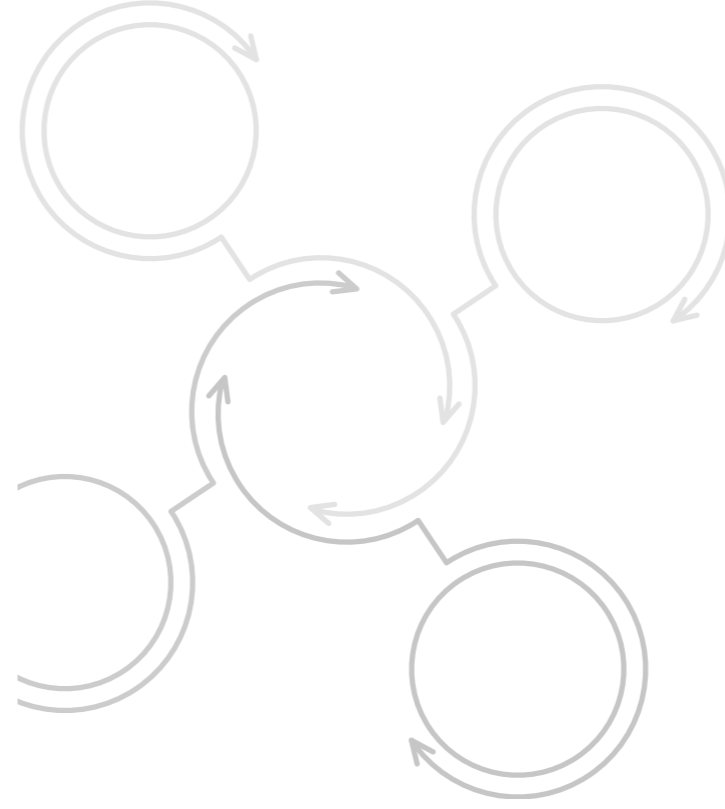
Çeviri Editörü: Doç. Dr. Alpaslan Türkkın - Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulu Üyesi

Basım Yeri: Hermes Ofset Matbaacılık

Bandrol uygulamasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5. Maddesinin 2. Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.

İçindekiler

Giriş.....	1
Mevcut Durum, sorunlar ve zorluklar.....	1
Vizyon	3
Hedef	3
Eylem planının kılavuz ilkeleri	4
Stratejik temel 1. Oluştur, güçlendir ve uygula UST (2005) uyarınca Taraflar Devletler için gerekli temel kapasiteler	5
Stratejik temel 2. UST (2005) uyarınca olay yönetimini ve şartlara uygunluğu güçlendirme	15
Stratejik temel 3. İlerlemeyi ölçmek ve hesap verebilirliği teşvik etmek	19
Ek. DSÖ Avrupa Bölgesi'nde Halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı özeti, 2018–2023	22

Giriş

Uluslararası Sağlık Tüzüğü (UST) (2005) 15 Haziran 2007 tarihinde yürürlüğe girdiğinde, Taraf Devletler oybirliği ile 2012 yılı itibarıyla “uluslararası alanda önem arz eden halk sağlığı risklerini ve halk sağlığı acillerine müdahale kapasitesinin... geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve uygulanmasına” karar vermişlerdir. Taraf Devletler’in UST (2005) şartlarına uygun olarak gerekli kapasite geliştirmeyi sağlamalarına olanak tanımak için 2012–2014 ve 2014–2016 dönemleri için ek süre tanınmıştır.

2017 yılında, WHA70(11) sayılı kararında, Dünya Sağlık Asamblesi, Genel Direktör’den “bölgesel komiteler aracılığıyla yürütülecek süreçler de dâhil olmak üzere Üye Devletler ile tam bir istişare içerisinde halk sağlığı hazırlığı ve yanıtını güçlendirmek için beş yıllık bir küresel stratejik plan taslağı hazırlanarak... 2018 yılında gerçekleştirilecek Yetmiş birinci Dünya Sağlık Asamblesi’nin değerlendirme ve onayına sunulmuştur.

Üye Devletler’den DSÖ bölgesel komiteleri ve web tabanlı ve yüz yüze istişareler aracılığıyla elde edilen geri bildirimler, halk sağlığı hazırlığı ve yanıtının geliştirilmesi amacıyla hazırlanan revize beş yıllık küresel stratejik plan taslağına aktarılmıştır. 2018 yılı Mayıs ayında, WHA71(15) sayılı kararla küresel stratejik plan, Dünya Sağlık Asamblesi’nde olumlu biçimde değerlendirilip onaylanmıştır.

DSÖ Avrupa Bölgesi’nde UST uygulamasına ilişkin bölgesel öncelikleri sunmak için, DSÖ Avrupa Bölge Ofisi, Üye Devletler’le ve kilit ortaklarla iş birliği içerisinde UST (2005) uygulamasını hızlandırmayı ve Avrupa Bölgesi’nde daha iyi bir sağlık için laboratuvar kapasitelerini güçlendirmeyi amaçlayan EUR/RC67/13 sayılı belgeyi Eylül 2017’de 67. Bölgesel Komite’nin (RC67) dikkatine sunmuştur. Bu belgenin küresel stratejik plana uygun bir bölgesel planının geliştirilmesine altlık teşkil etmesi kararlaştırılmıştır. Ek olarak, 2017-2018 döneminde hızlandırılan tüm eylemlerin önceliklendirilmesine de olanak tanıyacaktır.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı, 2018-2023, RC68’e sunuldu ve olumlu biçimde değerlendirilip EUR/RC68/R7 sayılı karar ile oybirliği ile kabul edildi.

Mevcut durum, sorunlar ve zorluklar

DSÖ Avrupa Bölgesi Üye Devletleri coğrafi büyüklük ve nüfus sayıları, ekonomik performans, epidemiyoloji ve risk profilleri, sağlık sistemi gelişmişliği¹ ve sağlık acil durum hazırlığını ve yanıt kapasitesini etkileyebilecek diğer faktörler açısından çeşitlilik göstermektedir. Bölge ayrıca dünya çapında yolcu ve yük hareketlerine olanak sağlayan büyük ölçekli küresel hava ve deniz taşımacılığı merkezlerine de ev sahipliği

¹ DSÖ On Üçüncü Genel Çalışma Programı, 2019–2023: <http://www.who.int/about/what-we-do/gpw-thirteen-consultation/en/>

yapmaktadır. Birçok Üye Devlet’in deniz aşırı topraklarının olması da bölge çapında halk sağlığı acil durum hazırlığını temin etmeye yönelik ek zorluklar doğurmaktadır.

UST (2005) 2007 yılında yürürlüğe girdiğinden beri, DSÖ Üye Devletler’e UST (2005) temel kapasitelerini geliştirme konusunda aktif destek sağlamak ve gerekli durumlarda acil durumlardan etkilenen Üye Devletler ve hassas gruplar için temel hizmetlerin tedarikinin sağlanması konusunda eşgüdüm ve yardım faaliyetlerinde bulunmaktadır. DSÖ Avrupa Bölgesi’nde pek çok Devlet UST (2005) uygulamasında başarılı bir ilerleme sağladıysa da birçok sorun hâlâ devam etmektedir.

UST (2005) kapsamındaki bilgi paylaşım ağı, Bölge’nin genel sağlık güvenliğinin başarısı için gerekli kilit unsurlar arasında yer almaktadır. Ulusal UST Odak Noktaları (NFP’ler) DSÖ’yü uluslararası öneme sahip, tüm potansiyel halk sağlığı olaylarıyla ilgili olarak bilgilendirmektedir. Ortalama olarak, 2017 yılında DSÖ tarafından tespit edilen olayların %55’i NFP’ler tarafından bildirilmiştir ve bu da 2007’ye kıyasla %24’lük bir artış anlamına gelmektedir. Zamanında bilgi paylaşımı da önemli ölçüde gelişti ve NFP’lere bilgi dağıtımını sağlayan Olay Bildirim Sistemi’nin kullanımında da geçtiğimiz on yıl boyunca sürekli bir ilerleme sağlandı.

Taraf Devletler, UST (2005) kapsamındaki hazırlık ve yanıtını geliştirmeyi amaçlayan değerlendirme, planlama ve müdahalelere katkıda bulunmak için sağlık dışı sektörlerin teşvik edilmesine dair çaba sarf ettiler. Yine de, etkin çok sektörlü iş birliği birçok ülkede karşılaşılan bir zorluk olmayı sürdürdü. Kimi Taraf Devletler’de, UST uygulamasının sadece ulusal sağlık sektörünün sorumluluğu olduğu algısı mevcuttur. UST (2005) şartlarının tamamen uygulanması ve ilgili sektörlerin bir araya getirilmesi için mevzuat veya yetki hususlarındaki yetersizlikler genel olarak NFP’lerin etkili çalışmasını engellemektedir. Acil durumlar sırasında rolleri ve sorumlulukları belirleyen mevzuat genellikle etkili ve zamanında bir yanıt için eşgüdüm sağlama konusunda gerekli hükümlerden yoksundur.

Sıklıkla, sürveyans sistemleri için yeterli kaynak ayrılmamaktadır ve bu da uluslararası öneme sahip, potansiyel halk sağlığı olaylarının güvenilir ve zamanında tespitini, değerlendirilmesini ve bildirilmesini engellemektedir. Ayrıca tarım, veterinerlik, çevre ve ticaret gibi sektörler arasındaki resmi veri paylaşım mekanizmaları genellikle yeterli düzeyde değildir. Özellikle tanı, klinik yönetim, araştırma ve yanıt alanlarındaki iş gücü kapasitesi sınırlı kalmaktadır.

DSÖ Avrupa Bölgesi’ndeki Üye Devletler arasında laboratuvar kapasitesi ve iş birliği, özellikle de çocuk felci, kızamık ve kızamıkçık, verem, HIV/AIDS ve influenza gibi hastalığa özgü programlar için mevcut bulunan ağlar aracılığıyla gelişme göstermiştir. Ancak, Bölge’nin kimi Üye Ülkeler’indeki ulusal halk sağlığı laboratuvarları ve ulusal ağlar henüz yeterli kapasitede değildir.

Enfeksiyon hastalıklarının yönetimine yönelik düzenlemeler, giriş noktalarındaki halk sağlığı kapasitelerinin güçlendirilmesine yapılan vurguyla gelişim göstermiş ve birçok Taraf Devlet belirlenmiş giriş noktalarında çok sektörlü halk sağlığı acil durum yanıt planlarını geliştirmiştir. Yine de, giriş noktalarında faaliyette bulunan çeşitli sektörler ve yetkili makamlar ile ulusal sağlık sürveyans mekanizmaları ve NFP’ler arasındaki eşgüdüm genellikle yetersizdir.

Tamamında olmasa da birçok Taraf Devlet’te acil durumlar sırasında sağlık müdahalelerinde eşgüdüm sağlamak için halk sağlığı acil durum operasyon merkezlerinin kurulmasının önemi kabul edilmiş ve

bu kapsamda çalışmalar yapılmıştır. Aynı şekilde, UST (2005) şartları uyarınca risk iletişimi kapasitesinde de ilerleme sağlanmıştır. Ancak, sürdürülebilir insan ve finansman kaynaklarını ve toplumların katılımını temin etmek için yanıt sırasında kurumlar arası eşgüdümün geliştirilmesi gerekmektedir.

Ülke düzeyinde, UST (2005) kapasitelerinin ve uygulamalarının durumuna ilişkin doğru bilgi eksikliği sorun teşkil etmekte ve gerekli olan ihtiyaç temelli kapasite geliştirmenin daha da geliştirilmesine ket vurmaktadır. 2016'da, Avrupa Bölgesi'nde, 55 Taraf Devlet'in yalnızca 35'i yıllık UST (2005) raporlama yükümlülüklerini yerine getirmiştir. 2016 ve 2017 yıllarında Taraf Devletler ve DSÖ zorunlu yıllık raporlamanın tamamlanmasına yönelik diğer değerlendirme araçlarını kullanmak suretiyle kapasitelerin daha doğru bir resmini çıkaracak adımları atmışlardır.

Vizyon

Vizyon, Taraf Devletler, kilit ortaklar² ve Bölge Ofisi arasında, aşağıda belirtilen amaç için gerçekleştirilen ortak bir taahhüdü yansıtmaktadır:

“Sağlıkta acil durumların etkisinin önlendiği ya da asgariye indirildiği bir DSÖ Avrupa Bölgesi”.

Hedef

Buradaki hedef halk sağlığı tehditlerine yönelik önleme, hazırlık, tespit ve yanıt faaliyetlerinin etkin biçimde uygulanması ve zarar gören ülkelere yardım temin edilmesi için üç stratejik temel aracılığıyla gerekli kapasitelerin güçlendirilmesi ve uygulanmasıdır:

▪ Stratejik temel 1.

UST (2005) uyarınca Taraf Devletler için gerekli temel kapasitelerin oluşturulması, güçlendirilmesi ve uygulanması;

▪ Stratejik temel 2.

UST (2005) şartları kapsamında olay yönetimi ve uygunluğu güçlendirmek;

▪ Stratejik temel 3.

İlerlemeyi ölçmek ve hesap verebilirliği teşvik etmek.

2 Çok farklı aktörlerle ortak çalışma yürütmek Bölge Ofisi'nin çalışmalarının olmazsa olmazıdır ve yıllar içerisinde birçok kilit ortakla iş birliği kurulmuştur. (http://www.euro.who.int/data/assets/pdf_file/0010/346969/67wd17e_Rev.1_Partnerships_170712.pdf?ua=1 adresinden erişilebilen) EUR/RC67/17, Rev.1 DSÖ Avrupa Bölgesi'nde sağlık için ortaklıklar belgesi, Devlet Dışı Aktörlerle Ortak Çalışma Çerçevesi de dahil olmak üzere yakın zamanda uygulamaya geçirilen DSÖ reform unsurlarını da göz önünde bulundurarak DSÖ Avrupa Bölgesi'ndeki sağlık ortaklıklarını vizyonunu sunmaktadır.

Eylem planının kılavuz ilkeleri

2018-2023 Halk sağlığı hazırlığı ve yanıtını geliştirmek için küresel stratejik plan oluşturulmasına bağlı olarak, Avrupa eylem planının temelinde sağlık acil durumları hazırlığı, sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi ve temel halk sağlığı işlevlerinin karşılıklı olarak birbirleriyle bağımlı olması bulunmaktadır. Eylem planı çerçeveye ve UST (2005) ilkelerine uygundur. Evrensel sağlık güvencesinin teşvik edilmesi aracılığıyla Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nden kimseyi geride bırakmamaya yönelik bağlılığın sağlanmasına katkıda bulunmaya çabalamakta ve mevcut uluslararası sağlık politikası çerçeveleriyle uyum sağlamaktadır.³ Eylem planı, ayrıca kapasite geliştirmeyi amaçlayan ihtiyaç temelli bir yaklaşımı odağına alarak ülke sahiplenmesinin kilit önemini de göz önünde bulundurmuş ve sürdürülebilirliği temin etmek için mümkün oldukça iç finansman kaynaklarından da faydalanmıştır. Taraf Devletlerin tüm hazırlık ve yanıt stratejileri ile yürüttükleri faaliyetler ulusal riskleri, tehlikeleri ve hassasiyetleri dikkate almalı ve de ilgili tüm ulusal ve uygun durumlarda da uluslararası paydaşları içermelidir.

Eylem planı, UST (2005) uyarınca kapasite geliştirme faaliyetleri ve bir acil durumda yardım sağlama amacıyla ülkeleri desteklemeleri için paydaşları yönlendirmede DSÖ'nün öncü rolüne vurgu yapmaktadır; mevcut alt bölgesel çerçeveleri⁴ kabul etmekte; DSÖ Avrupa Bölgesi'ndeki öncelikli ülkeler⁵ için DSÖ desteğini önceliklendirmekte ve tam risk anlayışının⁶ yanı sıra Tek Sağlık yaklaşımının da önemini esas alarak, acil durum yönetimi döngüsünün⁷ tüm aşamalarına odaklanmaktadır.

3 Eylem planının uygulanmasında DSÖ Avrupa sağlık politikası çerçevesi, Sağlık 2020, Sendai Çerçevesi ve ilgili Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri yönlendirici olacaktır.

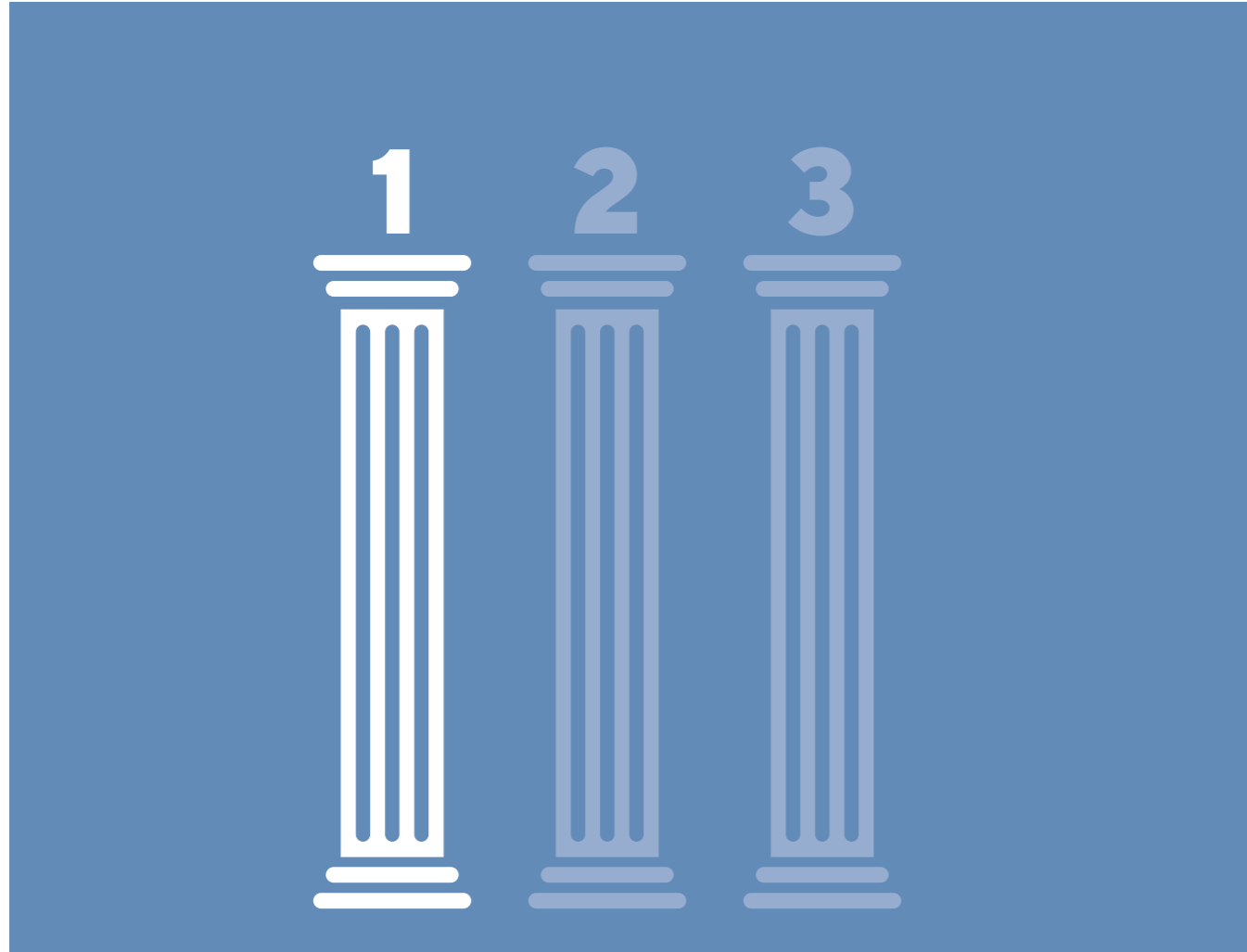
4 Ciddi sınır ötesi sağlık tehditlerine ilişkin Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 1082/2013/EU sayılı kararın örnek olarak verilebilir.

5 Ülkelerin tehlike haritalandırmasına, hassasiyetlerine ve sağlık sisteminin gelişkinliğine bağlı olarak, aşağıda belirtilen öncelikli ülkeler seçilmiştir: Arnavutluk, Ermeni stan, Azerbaycan, Bosna ve Hersek, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova Cumhuriyeti, Tacikistan, Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, Türkiye, Ukrayna ve Özbekistan.

6 UST (2005) uygulamasında, Taraf Devletler, Yönetmelik'in kapsamını genişleterek belirli enfeksiyon hastalıklarının yanı sıra risk temelli bir yaklaşımı esas alarak biyolojik, kimyasal, gıda kaynaklı, radyolojik, nükleer tehlikeler ile insan sağlığını etkileyebilecek diğer tehlikeleri de içermesi yönünde ortak karar almışlardır.

7 Acil durum yönetimi döngüsü, tüm örgütlerin afet planlarını hazırlayarak etkilerini azaltmak, bir afet sırasında ve hemen akabinde müdahalede bulunmak ve bir afet gerçekleştirildikten sonra kurtarma amaçlı önlemleri almak amacıyla yürütülen kesintisiz bir süreci göstermektedir.

Stratejik temel 1. Taraf Devletler için, UST (2005) kapsamında gerekli kılınan temel kapasitelerinin oluşturulması, güçlendirilmesi ve uygulanması

Uluslararası niteliğe sahip potansiyel halk sağlığı acil durumlarına etkili ve zamanında yanıt için gerekli kapasiteleri oluşturmak UST (2005) uyarınca Taraf Devletler için zorunlu kılınmıştır. Bu kapasitelerin geliştirilmesi sağlık sistemlerini güçlendirmeyi ve çok sektörlü eylem planları aracılığıyla yurtiçi ve uluslararası mali kaynakların harekete geçirilmesine yönelik eşgüdüm sağlamayı kapsamalıdır.

Ulusal politikalar, planlar ve mevzuat

Ulusal mevzuat geniş bir yelpaze içerisinde hukuki, idari ve Taraf Devletler tarafından UST'nin (2005) uygulanmasını kolaylaştıracak diğer devlet araçlarını içermektedir. Bu durum, kurumsallaşmayı sağlamaktadır; bir Taraf Devlet içerisinde UST'nin (2005) rolünü güçlendirmektedir ve ilgili kurumlar eşgüdüm ve iletişim de dâhil olmak üzere gerekli süreçleri kolaylaştırmaktadır.

Taraf Devletler:

- Bölgesel, ulusal ve yerel düzeylerde UST (2005) uygulamasını geliştirmek ve uygulamada tutmak için politik ve mali bağlılığı temin edecektir. Ulusal politikaların ve sağlık acil durum hazırlığı için eylem planlarının ilgili rolleri, sorumlulukları, hizmetleri, zaman çizelgelerini içerecek şekilde geliştirilmesi ve
- Bütüncül devlet ve bütüncül toplum yaklaşımları aracılığıyla UST'nin çok sektörlü uygulanması amacıyla yönetişimin geliştirilmesi bu kapsamda yer almaktadır. Gerekli durumlarda, ilgili hukuki ve düzenleyici çerçevelerin revize edilmesi için destek sağlanması ve sektörler arasında eşgüdümün temin edilmesi için mekanizmaların oluşturulması da bu kapsama dâhil olabilir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- İlgili sağlık dışı sektörlerin de katılımının sağlanması ve söz konusu sektörlerin rollerinin ve sorumluluklarının net bir biçimde tanımlanması için çok sektörlü ve bütüncül bir UST uygulamasını savunacak ve destekleyecektir;
- Talep üzerine Taraf Devletler'e ilgili ulusal mevzuatın ve düzenleyici çerçevelerin ve de standart çalışma usullerinin geliştirilmesi ve revize edilmesi hususlarında destek sunacaktır;
- Yeniden yapılanma sürecindeki ülkeler için ilgili ulusal mevzuatın ve düzenleyici çerçevelerinin geliştirilmesi için iyi uygulama örneklerini derleyip toparlayacaktır ve
- Sağlık acil durumlarına hazırlık için ulusal politikaların ve maliyetlendirilmiş eylem planlarının geliştirilmesi ve uygulanması ile ilgili olduğu addedilen teknik ve mali ortakların katılımı hususlarında Taraf Devletleri destekleyecektir.

UST (2005) eşgüdüm, iletişim ve savunuculuk

Etkin UST uygulaması; ilgili sektörlerin hem kendi içlerindeki ve aralarındaki hem de Ulusal Odak Noktası'nın (NFP) da sürece katılımıyla ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerdeki devlet kurumlarıyla güçlü iş birliğini gerekli kılmaktadır. Söz konusu çok sektörlü iş birliğinin temelinde, insan sağlığına yönelik risklerin mallar, gıdalar, su veya hayvanlar aracılığıyla bulaşabilen enfeksiyonların yanı sıra kimyasal, radyonükleer ve çevresel olayları da içeren çok çeşitli kaynaklardan doğabileceğini kabul etmek yatmaktadır. Halk sağlığı risklerine yönelik önleme, tespit ve yanıt faaliyetleri için eşgüdüm ve iletişim kapasiteleri çok önemlidir ve ilgili tüm sektörlerin içerisinde her düzeyde mevcut bulunmalıdır.

Taraf Devletler:

- UST uygulamasında eşgüdümlü bir karar verme süreci için ulusal, çok sektörlü mekanizmaları kuracak, uygulamaya koyacak ve güçlendirecek ve de
- Sektörler arasında operasyonel eşgüdüm ve iletişim mekanizmalarının kullanımı yoluyla, NFP veya ilgili ulusal idarenin işlevsel kapasitesini güçlendirecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- Çok sektörlü UST (2005) uygulamasını ve NFP'lerin rolünü ve işleyişini iletirmek amacıyla kılavuz, araç, eğitim ve savunuculuk materyalleri geliştirmede Taraf Devletler'e yardımcı olacaktır;
- Gerektiğinde, UST uygulamasında eşgüdümlü bir karar verme süreci için ulusal çok sektörlü platformların kurulması, uygulamada tutulması veya geliştirilmesi amacıyla Taraf Devletler'e destek sağlayacaktır;
- NFP ağ oluşturma (networking) faaliyetlerini güçlendirmek ve en iyi uygulamaların paylaşılmasını sağlamak amacıyla yıllık bölge ve alt bölge toplantıları da dâhil olmak üzere bölgesel platformlar oluşturacaktır ve
- UST uygulaması için eşgüdümlü karar verme süreçlerini geliştirmek ve güçlendirmek için iyi uygulama örneklerini bir araya getirecektir.

Ulusal laboratuvar sistemleri

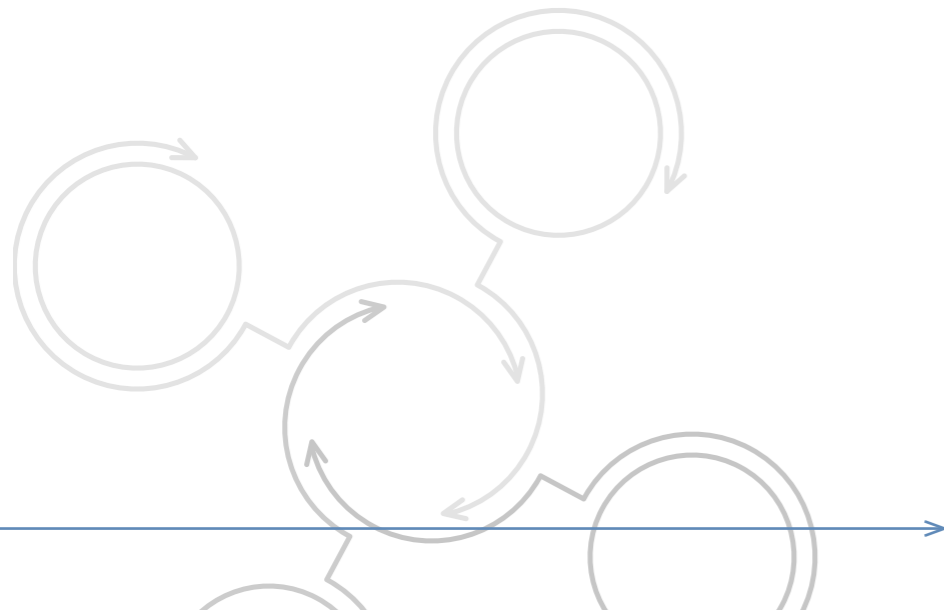
İyi yönetilen, kalite güvenceli bir laboratuvar sistemi halk sağlığı acil durum hazırlığı ve halk sağlığı tehditlerinin zamanında tespitinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Numunelerin güvenilir, emniyetli ve zamanında toplanmasını ve de bu numunelerin taşınmasını, karakterizasyonunu ve referans laboratuvarlara naklini ve sonuçların paylaşılmasını temin edecek sistemleri uygulamaya koymak oldukça elzemdir.

Taraf Devletler:

- İnsan, çevre ve veterinerlik laboratuvarları dâhil olmak üzere halk sağlığı laboratuvarlarının kalite güvencesine odaklanan ulusal laboratuvar stratejilerini uygulayacaktır;
- Tek Sağlık yaklaşımına bağlı olarak biyolojik ve çevresel numunelerin ulusal ve uluslararası sevk sistemlerini kuracak, uygulayacak veya güçlendirecektir;
- Avrupa Bölgesi'nde biyogüvenlik rejimini uygulayacaktır ve
- Uluslararası stratejiler uyarınca laboratuvar ağlarını etkili raporlama mekanizmaları ve sürveyans sistemleri ile bağlantılı hale getirecektir.

Bölge Ofisi, aşağıda belirtilen amaçlar için kilit ortaklarla birlikte liderlik yapacaktır:

- Ulusal, kalite güvenceli laboratuvar ağlarının kurulması ve uygulamaya konması için talep halinde Taraf Devletler'e destek sağlamak;
- Mevcuttaki DSÖ ve diğer uluslararası laboratuvar ağlarını temel alarak acil durum hazırlığı ve yanıtı için kalite güvenceli bölgesel laboratuvar ağlarını kurmak, uygulamaya koymak ve güçlendirmek ve de laboratuvarlar arasında uluslararası bilgi paylaşımını teşvik etmek;
- Talep üzerine, Taraf Devletler'e ulusal numune sevk kılavuzlarının ve ihracat izinlerinin, DSÖ Enfeksiyonlu Maddeler Nakil Eğitiminin ve biyorisk yönetimi eğitiminin geliştirilmesi suretiyle klinik ve çevresel numuneler için ulusal ve uluslararası sevk sistemlerinin kurulması ve geliştirilmesi için destek sunmak;
- Laboratuvar yeniden yapılandırması ve laboratuvar kalite eğitimlerini yürüten ülkeler için halk sağlığı laboratuvarları sistemlerinin ulusal alandaki iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılmasını ve gerektiğinde geliştirilmesini temin etmek ve
- Laboratuvarların insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesini desteklemek.

Ulusal sörveyans sistemleri

UST (2005) bilgi temelli karar vericilik ve salgınların ve diğer halk sağlığı risklerinin raporlanması için laboratuvar sonuçları da dâhil epidemiyolojik verilerin zamanında tespitini, değerlendirmesini ve analizini yapabilecek ulusal sörveyans sistemlerini şart koşmaktadır. Bu sistemler ayrıca erken uyarı sistemlerini ve toplum temelli sörveyansı içermelidir

Taraf Devletler:

- Potansiyel salgınlar ve diğer halk sağlığı risklerinin zamanında tespiti için entegre bir erken uyarının işleyişini öncelikli tehlikeler için temin edecektir;
- Bölgesel ve ulusal düzeyler arasında ve sektörleri içerecek şekilde resmi veri paylaşımı usullerini ve araçlarını oluşturacak, uygulayacak veya güçlendirecektir ve
- Halk sağlığı sörveyansı için birlikte işleyebilirlik özelliğine sahip elektronik araçları oluşturacak, uygulayacak veya güçlendirecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- Kanıt temelli politika oluşturma süreçlerine bilgi aktarmak için ulusal sörveyans sistemleri aracılığıyla toplanan bilgilerin analizi ve stratejik kullanımı için, talep üzerine, ülkelere destek sağlayacaktır;
- Öncelikli sağlık tehlikeleri için erken uyarı sistemlerinin uygulanmasını ve değerlendirilmesini destekleyecektir ve laboratuvar sonuçları da dâhil olmak üzere epidemiyolojik verilerin düzenli ve zamanında analizini ve yaygınlaştırılmasını geliştirecektir;
- Biyolojik, kimyasal, radyolojik, nükleer ve doğal tehlikeleri kapsayan tam tehlike değerlendirmesine ilişkin eğitimleri ve kapasite geliştirmeyi kolaylaştıracaktır ve
- NFP'ler arasında eşgüdümlü temas izleme amacıyla kişisel verilerin paylaşımı için ilgili platformlarda (örneğin, DSÖ Olay Bildirim Sitesi'nde) güvenli veri mekanizmalarının uygulanmasını destekleyecektir.

İnsan kaynakları

UST (2005) yükümlülüklerini yerine getirmek ve sağlık acil durumlarının yönetimini sağlamak için, içerisinde uygun yeterlilik, bilgi ve beceri karışımını barındıran insan kaynaklarının mevcudiyeti elzemdir. Bunun için, sağlık çalışanlarının ve ilgili personelin bilgi ve becerilerinin sürekli gelişimine yönelik sürdürülebilir bir yaklaşım gerekmektedir.

Taraf Devletler:

- Sağlık ve ilgili diğer sektörlerde uygun becerilerin oluşturulması, uygulanması ve korunmasını amaçlayan ihtiyaç temelli bir iş gücü stratejisini geliştirecek ve uygulayacaktır;
- Sağlık sisteminin farklı alanlarında acil durum hazırlık ve yanıtı geliştirmeye yönelik iş gücünün uygun bir biçimde dağıtılmasını temin edecektir ve
- Her düzeyde, uluslararası öneme sahip potansiyel olayların erken tespiti ve önlenmesi, hazırlığı ve yanıtı için çok sektörlü bir iş gücünün eğitim ve yetilerinin sınanması suretiyle kapasitesinin oluşturulmasını, güçlendirilmesini ve uygulanmasını sağlayacaktır.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde, yüz yüze ve çevrimiçi eğitimler, müfredat oluşturma, simülasyon egzersizleri, toplantılar ve çalıştaylar aracılığıyla iş gücü kapasitelerini daha da geliştirmeleri için Taraf Devletler'i destekleyecektir. Sağlık iş gücünün geliştirilmesine yönelik hedeflenen etkiyi temin etmek için bu eğitim faaliyetleri sürekli olarak değerlendirilecektir.

Risk iletişimi

Acil durumun oluşturduğu olumsuz etkilerin azaltılması; halk sağlığı uzmanları, yetkili makamlar ve kamu arasında etkili ve gerçek zamanlı bilgi, öneri ve fikir paylaşımı ile alınan olumsuz etkiyi azaltıcı yöndeki bilgi temelli kararlar ve eylemlerle olabilir.

Taraf Devletler:

- Halk sağlığı tehditlerini şeffaf, zamanında ve eşgüdümlü bir biçimde bildirmek amacıyla tüm düzeyleri kapsayan sektörler arası bir risk iletişimi sistemi oluşturacak, uygulayacak ve güçlendirecektir ve
- UST (2005) uyarınca, acil durum hazırlık ve yanıt geliştirme için yeni veya mevcut eylem planlarında tam tehlike acil durum risk iletişimi işlevinin mevcut bulunmasını ve entegre edilmesini temin edecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde Taraf Devletler'e acil durum risk iletişimi beş aşamalı kapasite geliştirme paketi uyarınca gerekli kılavuzluğu, eğitimi, araçları ve hem yerinde hem de uzaktan desteği sağlayacak ve de bu paketin sağlık acil durum hazırlığı ulusal eylem planlarına entegre edilmesini destekleyecektir. Acil durum risk iletişimi işleyişinde paketin hedeflenen etkisini temin etmek amacıyla eğitim faaliyetleri sürekli olarak değerlendirilecektir

Giriş noktaları

Hava limanları, limanlar ve kara geçişleri gibi giriş noktalarında etkili halk sağlığı önlemleri ve yanıt kapasitesi sağlık acil durum hazırlığı ve yanıt sistemlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. UST (2005) Taraf Devletler'in belirlenmiş giriş noktalarında halk sağlığı acil durumu yanıt planlarını ve operasyonel prosedürleri içeren rutin ve acil durum kapasitelerini geliştirmelerini ve uygulamaya koymalarını gerekli kılmaktadır.

Taraf Devletler:

- Belirlenmiş giriş noktalarında olağan ve acil durum kapasitelerini geliştirecek ve düzenli değerlendirmeyi temin edecektir;
- Giriş noktalarında rutin ve acil durum kapasitelerini temin etmek için yetkili makamları oluşturacak, uygulamaya koyacak ve güçlendirecektir ve
- UST'de (2005) denizcilikle ilgili hükümlere uygunluğu sağlayacaktır.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- Giriş noktalarında rutin ve acil durum kapasitelerinin güçlendirilmesi ve uygulanması için Taraf Devletler'i destekleyecektir;
- Resmi ve gayri resmi platformlar ve de Sivil Havacılıkta Halk Sağlığı Olaylarının Engellenmesi ve Yönetimine ilişkin İşbirliği Anlaşması ve DSÖ Limanlar, Hava Limanları ve Kara Geçişleri Ağı gibi ağlar aracılığıyla giriş noktalarında sağlık hükümlerinin güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerin eşgüdümünü sağlayacaktır;
- Gemi Sağlık Sertifikaları tanzim etmeye yetkili uluslararası limanların listesini tutacak ve düzenli olarak güncelleyecektir ve
- DSÖ Avrupa Bölgesi'nde UST (2005) belirlenmiş giriş noktaları için bir liste tutacak ve düzenli olarak güncelleyecektir.

Acil durum hazırlığı ve yanıtı, sağlık sisteminin güçlendirilmesi ve temel halk sağlığı işlevleri arasındaki sinerjiler

Halk sağlığı acil durumlarına yönelik hazırlık ve yanıt faaliyetleri için UST uygulaması ile sağlık sistemi ve halk sağlığı işlevlerinin güçlendirilmesinin kesiştiği noktalardan doğan sinerjiler tanımlanmalı ve güçlendirilmelidir. UST'nin (2005) tam olarak uygulanması sağlık sistemlerinin ve temel halk sağlığı işlevlerinin daha da güçlendirilmesini sağlayacaktır. Bu alanlarda çalışmaların entegrasyonu, Bölge çapında genel sağlık kapsayıcılığına yönelik ilerleme için zemin oluşturacaktır.

Taraf Devletler:

- a. Kesişim noktalarındaki sinerjileri tanımlamak ve kullanmak için sağlık sistemlerini ve temel halk sağlığı işlevlerini güçlendirmek amaçlı ve UST uygulamasıyla ilintili olarak devam eden faaliyetleri gözden geçirecektir ve
- b. Sağlıkta acil durum hazırlık ulusal eylem planındaki acil durum hazırlığı ve yanıtına yönelik sağlık sistemlerindeki ve temel kamu işleyişindeki sinerji eksikliğini ve zayıf yönleri tanımlamaya ilişkin çalışma yürütecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- a. Sağlık sistemi kapasiteleri ve sağlık acil durum hazırlığı ile UST (2005) arasındaki kesişim noktalarında oluşan sinerjileri tanımlamada Taraf Devletler'e kılavuzluk yapacaktır;
- b. Acil durum hazırlığı ve yanıtına yönelik sağlık sisteminin güçlendirilmesiyle ilgili faaliyetleri entegre eden acil durum hazırlığı için ulusal eylem planlarını geliştirmeleri için talep edildiğinde Taraf Devletler'i destekleyecektir;
- c. Sağlık acil durum hazırlığı için ulusal eylem planlarının uygulanmasında Taraf Devletler'i destekleyecektir ve
- d. Talep üzerine Taraf Devletler'in UST (2005) ile ilgili temel halk sağlığı işlevlerini yerine getirme ve Kriz Yönetimi için Sağlık Sistemi Kapasitesi ve de Hastane Güvenlik İndeksi'ni içeren acil durum yanıtına ilişkin yeterliliklerini değerlendirecektir.

Tek Sağlık

Tek Sağlık yaklaşımı insanların, hayvanların ve ekosistemlerin sağlığının birbirleriyle bağlantılı olduğu anlayışına dayanmaktadır ve insan-hayvan-ekosistem arayüzünden kaynaklanan potansiyel ya da mevcut risklere yönelik eşgüdümü, iş birliğine dayalı, çok disiplinli ve sektörler arası bir yaklaşımı uygulamaktadır. Hem insanlar hem hayvanlar için mümkün olan en iyi sağlık çıktılarına sağlamak için yeni ortaya çıkan ve tekrarlayan enfeksiyon hastalıklarının etkin biçimde önlenmesi ve kontrolü amacıyla insan ve (evcil ve vahşi) hayvan sağlığı ile çevre sektörleri arasındaki yakın iş birliği önem arz etmektedir. Tek Sağlık yaklaşımı ile özellikle ilgili olanlar arasında gıda güvenliği, zoonotik hastalıkların kontrolü ve antibiyotik direnciyle mücadele yer almaktadır.

Taraf Devletler:

- a. İnsan ve hayvan sağlığı sektörlerinde, sektörler arası eşgüdüm, bütünleşik hazırlık ve yanıt, sürveyans ve olay bilgisi paylaşımı, ortak risk değerlendirmesi, risk iletişimi ve risk azaltma stratejileri ve iş gücü geliştirme için ulusal mekanizmalar kuracaktır.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- a. Revize üçlü zoonotik hastalıklar kılavuzu ve araç takımının içerikleri arasında bulunanlar da dâhil Tek Sağlık yaklaşımını uygulamak için gerekli teknik kılavuz, araçlar ve en iyi uygulamaları sağlayacaktır;
- b. Talep üzerine, Taraf Devletler'e UST (2005) uyarınca insan ve hayvan sağlığı sektörleri arasındaki bağları güçlendirmek amacıyla veterinerlik hizmetlerinin uygulanmasına ilişkin köprü (paydaş) çalışmaları vasıtasıyla destek sunacaktır;
- c. UST (2005) kapsamındaki zoonotik hastalıklara yönelik kapasitelerini güçlendirmeleri için Taraf Devletler'i destekleyecektir ve
- d. Gıda güvenliği tehlikelerine ve insan-hayvan-ekosistem arayüzünde zoonotik hastalık kaynaklı riskler ve diğer halk sağlığı tehditlerine yönelik çok sektörlü yanıtları desteklemek için Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü ve ilgili diğer küresel ve bölgesel örgütlerle yakın çalışmalar yürütecektir.

UST uygulamasının sürdürülebilir finansmanı

UST'nin (2005) tam olarak uygulanması amacıyla yeterli düzeyde ve istikrarlı bir yurt içi bütçe ayrılması Taraf Devletler'in sağlık acil durum hazırlığı ve yanıt kapasiteleri için uzun vadeli sürdürülebilirliği temin edecektir. Mevcutsa ulusal eylem planları da dâhil olmak üzere sağlık acil durum hazırlığı ile ilgili tüm eylemler ulusal bütçelere ve planlama döngülerine dâhil edilmelidir.

Taraf Devletler:

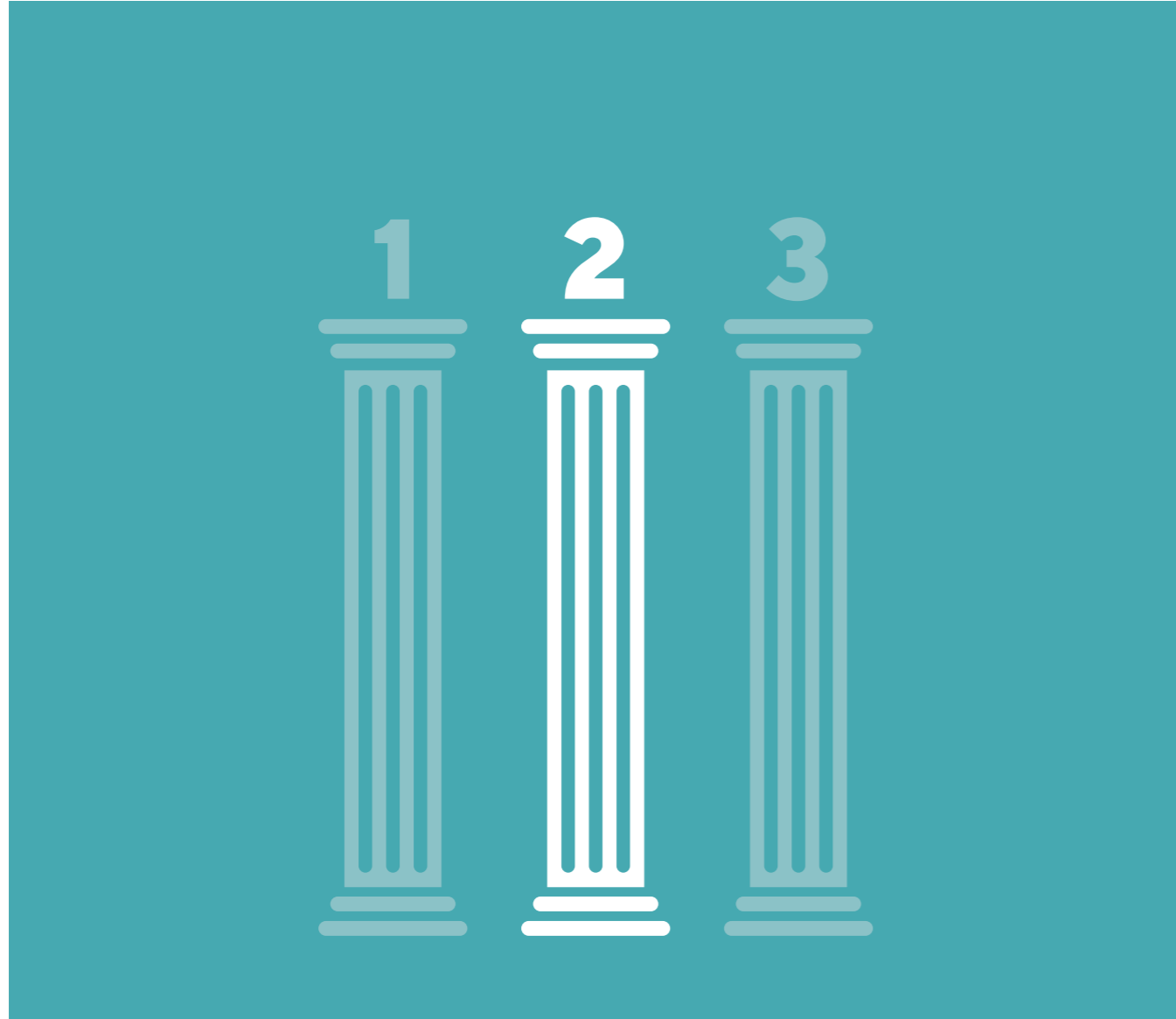
- a. Sağlık acil durum hazırlığı faaliyetlerinin ulusal bütçelere ve sağlık sistemi finansman planlarına dâhil edilmesini sağlayacaktır ve
- a. Halk sağlığı acil durum hazırlık ve yanıtını geliştirme ulusal eylem planlarının uygulanmasını temin etmek için gerektiğinde ek kaynakları harekete geçirecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde, ulusal eylem planlarının maliyetlendirilmesi ve finanse edilmesinde Taraf Devletler'in dış teknik ve mali desteğe ihtiyaç duymaları halinde ek kaynakları harekete geçirmek için donör kuruluşlarla çalışma yürütecektir.

Stratejik temel

Stratejik temel 2. UST (2005) kapsamında olay yönetimini ve şartlara uygunluğu güçlendirmek

Halk sağlığı risklerinin tespiti, değerlendirilmesi, bildirim ve yanıt ile ilgili olarak Sekretarya ve Taraf Devletler, UST (2005) kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye devam etmelidir. Bu yükümlülüğü yerine getirmek için NFP'lerin sürdürülebilir ve etkili işleyişi esas teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, gerektiğinde destek sağlamak için Bölge Ofisinin kilit ortaklarla iş birliği içerisinde liderliğini üstleneceği bölgesel olarak eşgüdümü sağlanan süreçler, ortaklıklar ve mekanizmalar da çok elzemdir. Halk sağlığı risklerinin tespiti, değerlendirilmesi, bildirim ve yanıt ile ilgili olarak Sekretarya ve Taraf Devletler, UST (2005) kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye devam etmelidir. Bu yükümlülüğü yerine getirmek için NFP'lerin sürdürülebilir ve etkili işleyişi esas teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, gerektiğinde destek sağlamak için Bölge Ofisinin kilit ortaklarla iş birliği içerisinde liderliğini üstleneceği bölgesel olarak eşgüdümü sağlanan süreçler, ortaklıklar ve mekanizmalar da çok elzemdir.

UST uygulamasının sürdürülebilir finansmanı

UST (2005) Ek 2 uyarınca değerlendirilen halk sağlığı olaylarının DSÖ'ye zamanında ve doğru bir biçimde bildirilmesi tüm Taraf Devletler için çok önemlidir ve NFP'ye yeterli eğitim ve kaynak sağlanmasını gerektirmektedir. Ayrıca NFP'nin etkili işleyişi için iletişim hususunda açıkça tanımlanmış mekanizmalar ve usuller aracılığıyla eşgüdümlü ve çok sektörlü bilgi paylaşımına ihtiyaç duyulmaktadır.

Taraf Devletler:

- a. İlgili ulusal paydaşlar arasında zamanında tespit, araştırma, risk değerlendirmesi ve bilgi paylaşımı temin etmek için çok sektörlü eşgüdüm süreçleri dâhil ulusal sistemi kuracak, uygulamaya koyacak ya da güçlendirecektir ve
- a. NFP'nin DSÖ ile ilgili bildirimler, istişareler, doğrulamalar ve bilgi paylaşımları hususundaki yükümlülüklerine uymak için yeterli kapasiteye sahip olmasını temin edecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- a. Ülke düzeyinde NFP eğitimleri ve teknik destek sağlama suretiyle etkili bildirim, istişare, doğrulama ve bilgi paylaşımı için kapasitelerini geliştirmede Taraf Devletler'i destekleyecektir ve
- a. Sınır ötesi tehlikeler için risk değerlendirmesi yapmada NFP'leri destekleyecektir.

UST uygulamasının sürdürülebilir finansmanı

Zamanında yanıt için risk temelli acil durum hazırlık ve yanıtını geliştirme planlarını içeren ulusal acil durum çerçeve belgeleri ve sistemleri, acil durum operasyon merkezleri de dâhil olmak üzere sağlam acil durum yönetimi yapıları, eğitimli bir iş gücü ve acil durumda kaynakların harekete geçirilmesi önem arz etmektedir. Uluslararası yardımın gerekli olduğu durumlarda eşgüdümlü bir sağlık yanıtı için destekleyici ulusal sistemler ve mevzuat gereklidir.

Taraf Devletler:

- Taraf devletler ulusal hazırlık planına zemin oluşturacak tam tehlike risk haritalandırmasını yapacak ve düzenli olarak güncelleyecektir;
- Ulusal, çok sektörlü, tam tehlike acil durum hazırlık ve yanıt faaliyetlerini ve belirlenmiş finans ve insan kaynaklarını içeren destekleyici politikaları ve usulleri geliştirecek ve düzenli olarak güncelleyecektir;
- Vaka yönetimi sistemleri ve sağlık acil durum operasyon merkezleri dâhil olmak üzere acil durum yanıt eşgüdüm mekanizmalarını kuracak, uygulayacak veya güçlendirecektir.
- Temel sağlık hizmeti paketlerinin sürekli olarak sunulmasını temin etmek için uygun politikaları ve standart operasyon prosedürlerini uygulayacaktır.

Bölge Ofisi, aşağıda belirtilen amaçlar için kilit ortaklarla birlikte liderlik yapacaktır:

- Ulusal risk haritalandırmasını ve ulusal hazırlık, yanıt ve beklenmedik durum planlarını oluşturmak ve düzenli olarak güncellemek için Taraf Devletler'in kapasitesinin güçlendirilmesini destekleyecektir;
- Operasyonel sağlık ortakları ve ilgili Birleşmiş Milletler kurumları arasındaki ortak yanıt için eşgüdümü sağlamak suretiyle acil durumlarda temel sağlık hizmetlerine adil erişimi temin edecektir ve
- İletişim çalışmalarının eşgüdümüne yönelik olanlar da dâhil acil durumlar süresince iletişim faaliyetlerini destekleyecek araçlar ve kılavuzluk aracılığı ile ülkelere yardım sunacaktır.

Tıbbi önlemler ve personel konuşlandırma

Bir acil durum esnasında hızlı ve uygun bir tıbbi yanıt becerisi amacıyla halk sağlığı ve tıp personelinin ulusal ve sınır ötesi konuşlandırılmasını sağlamak için gerekli hukuki ve düzenleyici süreçlerin ve lojistik planların mevcut bulunması gerekmektedir. Etkili ve uygun bir yanıtı sağlamak için öncelikli sağlık tehlikelerine yönelik vaka yönetimi kılavuzunun geliştirilmesi ve dağıtılması da büyük önem arz etmektedir.

Taraf Devletler:

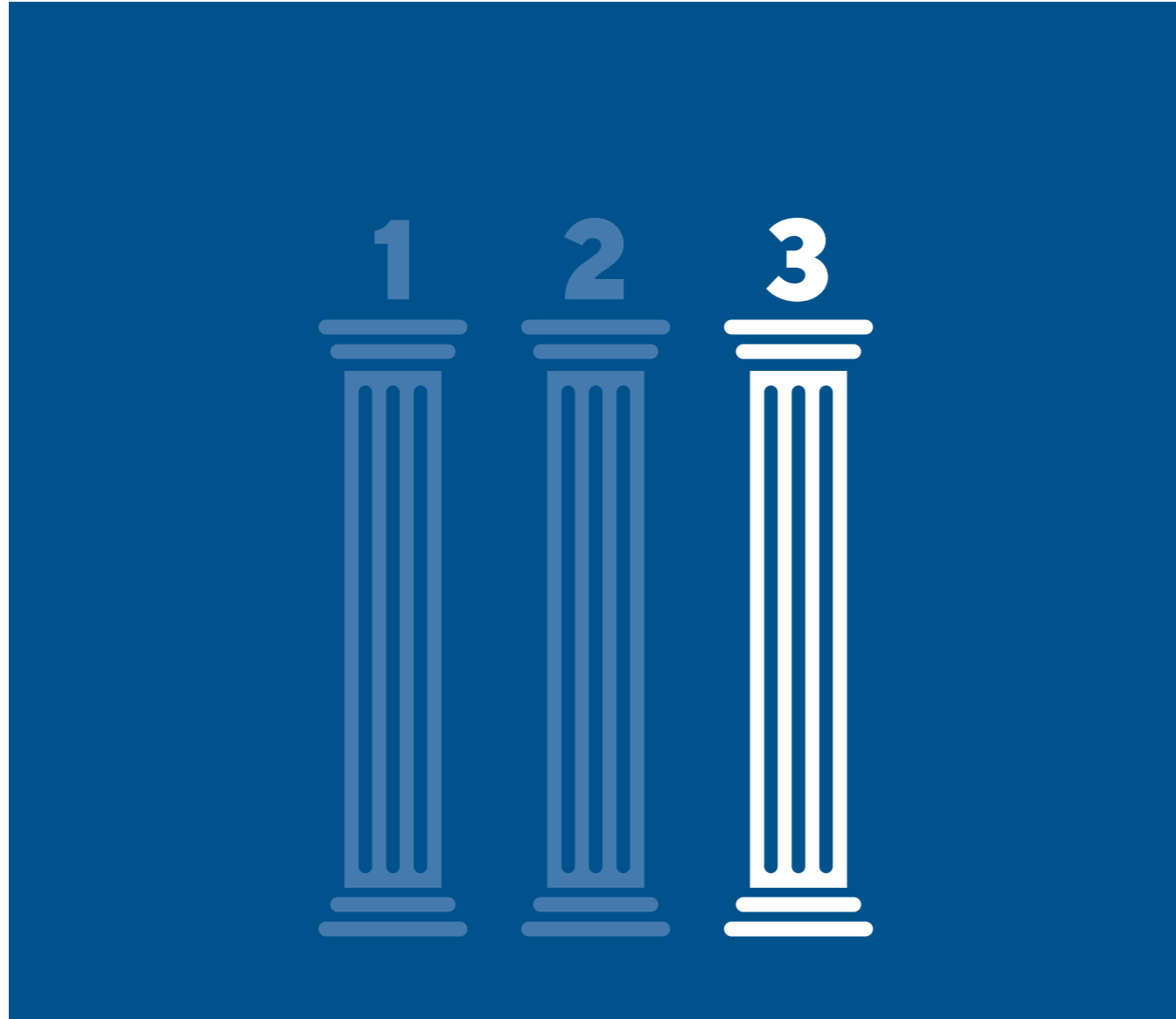
- Tıbbi önlemlere ilişkin bilgi gönderme ve alma ve de sağlık personeli konuşlandırma mekanizmaları da dâhil bir halk sağlığı acil durumu sırasındaki tıbbi önlemleri devreye sokacak ve eşgüdüm sağlayacak bir sistem geliştirecektir;
- Ulusal risk profillerini esas alarak temel ihtiyaç malzemelerine ve tıbbi ürünlere güvenceli erişilebilirliği sağlayacak, uygulayacak veya güçlendirecektir ve
- Satın alma ve tedarik zinciri yönetim sistemini kuracak, uygulamaya koyacak veya güçlendirecektir.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde:

- İhtiyaç halinde, olumsuz etkilenen kişilere yönelik olarak gerekli tedarik malzemeleri ve uzmanlık da dâhil olmak üzere sağlık acil durumları sırasındaki temel düzeydeki can kurtaran sağlık hizmetlerinin ve halk sağlığı müdahalelerinin teminini sağlayacaktır;
- Tanımlanmış yüksek tehditli patojenlerin ve diğer tehlikelerin klinik yönetimi için belirli protokolleri temin edecektir;
- Acil durum sağlık ekipleri, Küresel Salgın Alarmı ve Yanıt Ağı ve destek ortakları da dâhil sağlık acil durumları sırasında yardımda bulunan bölgesel ve küresel devletlerarası kuruluşlarla ilişkilerinde Taraf Devletler'e destek sunacaktır;
- DSÖ standart operasyon usulleri ve kılavuzları uyarınca sağlık sektörünün eşgüdümünde ve sağlık kümesinin harekete geçirilmesinde destek verecektir;
- Küresel Salgın Alarmı ve Yanıt Ağı'na katılmaları için Avrupa Bölgesi'ndeki ulusal kurumlara ve ağlara yardımcı olacaktır ve
- Acil durum sağlık ekiplerinin zamanında ve etkili yanıtının eşgüdümünü sağlayacak ulusal kapasitelerin ve mekanizmaların güçlendirilmesi için talep durumunda Taraf Devletler'i destekleyecektir.

Stratejik temel 3. İlerlemeyi ölçmek ve hesap verebilirliği teşvik etmek.

Üye Devletler'in etkili hazırlık ve yanıt için gerekli kapasiteyi oluşturması ve uygulamada tutması için, ilerleme sürekli olarak denetlenmeli ve düzenli olarak değerlendirilmelidir. Bu kapsamda, Dünya Sağlık Asamblesi'ne UST (2005) kapsamında zorunlu olarak yapılacak raporlamanın yanı sıra tanımlanmış zayıf yönlerle ilişkin kapsamlı ulusal eylem planlarının geliştirilmesinde faydalı olabilecek gönüllü temeldeki niteliksel ve niceliksel değerlendirme biçimleri de yer almaktadır.

Bu yükümlülüğün Avrupa Bölgesi Taraf Devletler'i tarafından yerine getirilmesi, karşılıklı hesap verebilirliği ve Bölgede sağlık güvenliğinin ortaklaşa inşasını sağlamaya katkıda bulunacaktır.

Taraf Devletler için zorunlu yıllık raporlama

UST (2005) uyarınca, "Sağlık Asamblesi'nce kararlaştırıldığı şekliyle Tüzüğün uygulanmasına ilişkin olarak Taraf Devletler ve Genel Direktör, Sağlık Asamblesi'ne rapor sunacaktır". Bu nevi raporlar, Tüzüğün Ek 1'inde tanımlandığı şekilde yıllık olarak temel kapasitelerin statüsünü açıklamalıdır. Sekreteryaya, 2010 yılından itibaren, Dünya Sağlık Asamblesi'ne yıllık raporlama yükümlülüğünü yerine getirmek için Taraf Devletler'in kullanması amacıyla temel kapasitelere odaklanan bir öz değerlendirme aracı önermektedir.

Taraf Devletler:

- UST (2005) uygulamasının statüsüne ilişkin olarak Dünya Sağlık Asamblesi'ne yıllık olarak rapor sunacaktır ve
- Zorunlu yıllık raporlama yoluyla tanımlanan eksikliklerin, sağlık acil durumu hazırlık ve yanıtını geliştirme ulusal eylem planlarında ele alınmasını temin edecektir.

Bölge Ofisi, değerlendirme sonuçlarının eyleme dönüştürülmesi için kapasitenin geliştirilmesi konusunda Taraf Devletler'e yardımcı olacaktır ve deneyimler ile iyi uygulama örneklerinin devletler arasında paylaşılmasını kolaylaştıracaktır.

Gönüllü araçların kullanımıyla kapasitelerin değerlendirilmesi

Sekretarya'nın "tek başına öz değerlendirmeye dayalı bir yaklaşımdan öz değerlendirmeyi, akran incelemesi ve de hem yerel hem de bağımsız uzmanlardan oluşturulmuş bir karma yapı aracılığıyla gerçekleştirilen gönüllü dış değerlendirmelerle birleştiren yaklaşımlara geçişi sağlamak için" seçenekler geliştirilmesine ilişkin tavsiyesini de içeren "Ulusal Halk Sağlığı Kapasitelerinin Oluşturulmasına ve UST Uygulamasına İlişkin İkinci Uzatma Dönemlerine Yönelik İnceleme Komitesi'nin önerileriyle ilgili WHA68.5 (2015) sayılı karara uygun olarak, eylem planında zorunlu öz değerlendirme aracına ilaveten Taraf Devletler'ce kullanılabilir gönüllü araçlar da önerilmektedir. Bunlar, ortak dış değerlendirmeleri, simülasyon egzersizlerini ve faaliyet sonrası incelemeleri içermektedir. Sekretarya teknik araçlar geliştirmiştir ve gönüllü araçların kullanımından edindiği deneyimler ışığında bu araçları revize edecek ve uyarlayacaktır. Taraf Devletler'e yönelik desteğin sağlanmasında bu gönüllü değerlendirmelerin yapılması bir koşul teşkil etmemektedir. Ayrıca İnceleme Komitesi tarafından önerildiği gibi, Taraf Devletler mevcut öz değerlendirme sistemlerini hızla güçlendirmeli ve önemli hastalık salgınları ve halk sağlığı olaylarına ilişkin derinlemesine incelemeleri uygulamalıdır.

Taraf Devletler UST (2005) kapsamındaki temel kapasitelerin izleme ve değerlendirmesinin tamamlayıcısı olarak gönüllü araçları kullanmayı düşünebilirler.

Bölge Ofisi, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde, talep durumunda, Taraf Devletler'e UST uygulamasının izleme ve değerlendirmesine ilişkin gönüllü araçların kullanımı konusunda teknik destek sağlayacaktır.

Ek. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi halk sağlığı hazırlık ve yanıtını geliştirme eylem planı, 2018-2023

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ (DSÖ) AVRUPA BÖLGESİ HALK SAĞLIĞI HAZIRLIK VE YANITINI GELİŞTİRME EYLEM PLANI, 2018-2023

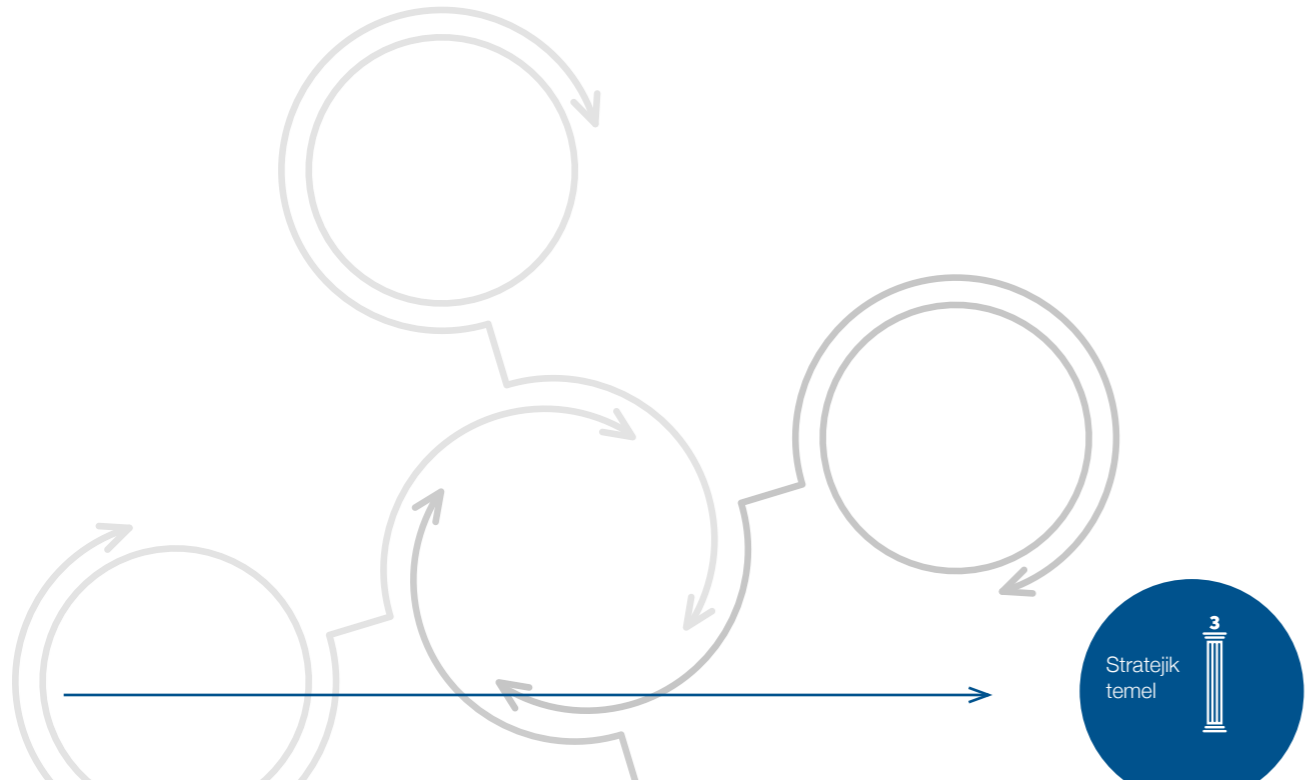
VİZYON	Sağlıkta acil durumların etkisinin önlenmesi ya da asgariye indirildiği bir DSÖ Avrupa Bölgesi
HEDEF	Avrupa Bölgesi'nde kapasiteleri güçlendirmek ve uygulamada tutmak yoluyla halk sağlığı tehditlerine yönelik etkili önleme, hazırlık, tespit ve yanıt geliştirmek ve olumsuz etkilenen ülkelere yardım sunmak

MÜDAHALENİN ÜÇ STRATEJİK TEMELİ

- 1. Taraf Devletler için, UST (2005) kapsamında gerekli kılınan temel kapasitelerinin oluşturulması, güçlendirilmesi ve uygulanması**

Uluslararası niteliğe sahip potansiyel halk sağlığı acil durumlarına etkili ve zamanında yanıt için gerekli kapasiteleri oluşturmak UST (2005) uyarınca Taraf Devletler için zorunlu kılınmıştır. Bu kapasitelerin geliştirilmesi sağlık sistemlerini güçlendirmeyi ve çok sektörlü eylem planları aracılığıyla yurt içi ve uluslararası mali kaynakların harekete geçirilmesine yönelik eşgüdüm sağlamayı kapsamalıdır.
- 2. UST (2005) şartları kapsamında olay yönetimini ve gereksinimlere uyumu güçlendirmek**

Halk sağlığı risklerinin tespiti, değerlendirmesi, bildiri ve yanıt ile ilgili olarak Sekretarya ve Taraf Devletler UST (2005) kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye devam etmelidir. Bu yükümlülüğü yerine getirmek için Ulusal UST Odak Noktası'nın (NFP) sürdürülebilir ve etkili işleyişi çok önemlidir. Ayrıca, gerektiğinde destek sağlamak için Bölge Ofisi liderliğinde, kilit ortaklarla iş birliği içerisinde, bölgesel olarak eşgüdümü sağlanmış süreçler, ortaklıklar ve mekanizmalar temin etmek çok önemlidir.

MÜDAHALENİN ÜÇ STRATEJİK TEMELİ (devam ediyor)

3

3.İlerlemeyi ölçmek ve hesap verebilirliği teşvik etmek.

Üye Devletler'in etkili hazırlık ve yanıt için gerekli kapasiteyi oluşturması ve uygulamada tutması ve böylelikle de zayıflıkları tanımlamak ve bu kapsamda faaliyette bulunmak için ilerleme sürekli olarak denetlenmeli ve düzenli olarak değerlendirilmelidir. UST (2005) uyarınca, Taraf Devletler'in yılda bir kez Dünya Sağlık Asamblesi'ne rapor sunması zorunludur. Diğer niteliksel ve niceliksel değerlendirmeleri uygulamak gönüllülük esasına dayanmaktadır.

Bu yükümlülüğün Taraf Devletler tarafından yerine getirilmesi, karşılıklı hesap verebilirliği ve Avrupa Bölgesi'nde sağlık güvenliğinin ortaklaşa inşasını sağlamaya katkıda bulunacaktır.

HEDEFLER

(2023'e kadar gerçekleştirilmesi gerekenler)

1

Stratejik temel 1:

- Sağlık acil durum hazırlığı ve afet riski yönetimi için tüm ülkeler UST (2005) uyarınca temel kapasitelerini uygulamaya sokacak ve/veya güçlendirecektir ve böylece yıllık raporlama skorlaması kapsamında yeterli düzeye ulaşacaktır.

2

Stratejik temel 2:

- Bütün sağlık olayları tespit edilecektir ve gerekmesi durumunda Avrupa Bölgesi'ndeki ülkelerin uygun faaliyette bulunması için riskler değerlendirilecek ve zamanlı bir biçimde iletilecektir;
- Sekretarya, talep edilmesi durumunda, UST (2005) uygulaması için NFP'leri destekleyecektir;
- Sağlık acil durumlarından etkilenen kişiler temel düzeyde can kurtaran sağlık hizmetlerine ve halk sağlığı müdahalelerine erişebilmelidir.kilit ortaklarla iş birliği içerisinde, bölgesel olarak eşgüdümü sağlanmış süreçler, ortaklıklar ve mekanizmalar temin etmek çok önemlidir.

3

Stratejik temel 3:

- Tüm Taraf Devletler öz değerlendirme yıllık raporlama aracını kullanarak UST (2005) uygulaması konusunda Dünya Sağlık Asamblesi'ne yıllık olarak rapor sunacaktır;;
- Sekretarya, talep üzerine Taraf Devletler'e UST uygulamasının izleme ve değerlendirmesi için kullanılacak araçlarla ilgili teknik destek sağlayacaktır.

